

SYLABUS W SZKOLE DOKTORSKIEJ NA UPJPII

I. Dane wypełniane przez jednostkę prowadzącą studia na podstawie zatwierdzonych planów studiów

Jednostka prowadząca: Szkoła Doktorska na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie

Dyscyplina: historia

Nazwa przedmiotu w j. polskim (Nazwa w j. angielskim)* – ew. forma zajęć

Metodologia historii – ćwiczenia dla doktorantów kierunku historia

zgodnie z wykazem przedmiotów dla danego kierunku studiów lub specjalności

*Nazwa szczegółowa przedmiotu w j. polskim (Nazwa w j. angielskim)

dla przedmiotów obieralnych

Kod przedmiotu pozostawić puste

Język: polski

Typ przedmiotu: obowiązkowy z zajęć metodologicznych z dyscypliny *historia*

przedmiot kształcenia ogólnego, podstawowy, itd.

Przedmiot obieralny (~~tak~~/nie)

szczegółowy przedmiot podlegający wyborowi przez doktoranta w ramach przedmiotu np. „Seminarium z teologii fundamentalnej” w ramach przedmiotu „Seminarium”

Rok studiów, semestr: rok I, semestr II

Wymiar (liczba godzin i rodzaj zajęć) : 30 godzin, ćwiczenia

Punkty ECTS 2

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Prowadzący: dr Marcin Stasiak

Koordinator sylabusu

II. Dane wypełniane przez koordynatora sylabusu (prezentowane również na stronie internetowej UPJPII)

Wymagania wstępne:

(zakres wiadomości / umiejętności / kompetencji, jakie powinien już posiadać doktorant przed rozpoczęciem nauki przedmiotu, a także specyfikacja innych przedmiotów lub programów, które należy zaliczyć wcześniej)

Doktorant powinien posiadać podstawowe wiadomości z zakresu metodologii historii oraz umieć zdefiniować kluczowe pojęcia opisujące warsztat historyka.

Cele:

Konwersatorium ma na celu pogłębienie wiedzy na temat metodologicznych aspektów pracy historyka oraz rozwijanie umiejętności i kompetencji w tym zakresie. W szczególności przedmiotem zajęć będzie krytyczna refleksja nad obecnymi we współczesnej historiografii nurtami badawczymi. Założeniem zajęć jest osadzenie namysłu prowadzonego w ramach konwersatorium z jednej strony w tradycji badań historycznych, z drugiej zaś w aktualnych debatach toczonych w ramach szeroko pojętej humanistyki.

Treści kształcenia:

T_1 Podstawowe pojęcia z zakresu warsztatu historyka widziane z perspektywy różnorodnych/konkurencyjnych ujęć metodologicznych

T_2 Istotne dla rozwoju dyscypliny szkoły oraz podejścia, w tym powstałe w ich obrębie teksty programowe o kluczowym znaczeniu

T_3 Wykorzystanie dorobku nauk społecznych w badaniach historycznych

T_3 Debaty toczone w ramach współczesnej humanistyki i ich wpływ na praktykę historiograficzną

T_4 Historia poza-akademicka/historia publiczna jako wyzwanie dla profesjonalnej historiografii

Program zajęć:

- I. Rewizyty metodologiczne:
  1. Historia jako nauka
  2. Podstawowe pojęcia warsztatu historyka
  3. Metody badań historycznych
  4. Interdyscyplinarność w badaniach historycznych (przegląd wybranych metod)
  5. Problem czasu w badaniach historycznych
  6. Narracja historyczna

- II. Paradygmaty i szkoły: ciągłość i zmiana
  7. Historyzm
  8. Historia wobec nauk społecznych
  9. Szkoła Annales
  10. Historia antropologiczna: przykład mikrohistorii

- III. Inspiracje, pytania, dylematy:
  11. Historia publiczna/historia stosowana (muzea historyczne)
  12. Historia i obraz: film historyczny
  13. Historia i dźwięk: Historia mówiona, badania nad krajobrazami dźwiękowymi
  14. Zwroty we współczesnej humanistyce a historiografia (na przykładzie historii nieantropocentrycznej)
  15. Historyk i budowanie teorii (przykład zastosowania teorii ugruntowanej)

Efekty uczenia się:

Wiedza:

Uczestnik ćwiczeń:

Ew_1 posiada wiedzę na temat różnorodnych perspektyw metodologicznych w historiografii, ich korzeni oraz uwarunkowań

Ew_2 dysponuje pogłębioną znajomością prowadzonych w obrębie historiografii sporów oraz polemik teoretycznych i metodologicznych

Ew_3 zna wybrane przykłady poza-akademickich ujęć przeszłości oraz ich teoretyczne podstawy

Ew_4 rozpoznaje wybrane nurty współczesnej humanistyki mające wpływ na refleksję o przeszłości lub wchodzące w polemikę z jej tradycyjnymi ujęciami

Umiejętności:

Uczestnik ćwiczeń:

Eu_1 – potrafi zestawić i porównać ze sobą różne ujęcia metodologiczne w ramach historiografii

Eu_2 – łączy założenia programowe konkretnych szkół/podejść z ich empirycznymi zastosowaniami oraz potrafi je wskazać w omawianych tekstach

Eu_3 – posiada umiejętność wyboru własnej ścieżki metodologicznej i przekonującego uzasadnienia takiego wyboru

Eu_4 – doskonali umiejętność prowadzenia dyskusji na temat warsztatowych podstaw swojej pracy

Kompetencje:

Uczestnik ćwiczeń:

Ek_1 – wykazuje zdolność krytycznej oceny treści prezentowanych w czasie zajęć

Ek_2 – cechuje się postawą otwartości na odmienne od preferowanych przez siebie podejść teoretycznych do badania przeszłości

Metody i narzędzia dydaktyczne:

Elementy wykładu, pogadanka, dyskusja, praca w grupach, lektura i analiza tekstu

Sposoby sprawdzania i warunki zaliczenia:

1. Aktywny udział w ćwiczeniach (możliwe dwie nieobecności bez usprawiedliwienia);
2. Przygotowanie eseju (3-4 tys. słów) na wybrany temat poruszany w trakcie zajęć. Praca powinna być oddana prowadzącemu najpóźniej do końca letniej sesji egzaminacyjnej – prowadzący rezerwuje sobie 7 dni na sprawdzenie tekstu.

Lektury podstawowe:

(wykaz lektur obowiązkowych, których znajomość jest warunkiem zaliczenia przedmiotu)

J. Topolski, *Metodologia historii*, Warszawa, 1984.

J. Topolski, *Jak się pisze i rozumie historię. Tajemnice narracji historycznej*, Warszawa 1998

W. Wrzosek, *Historia – Kultura – Metafora. Powstanie nieklasycznej historiografii*, Wrocław 1995

F. Braudel. *Historia i trwanie*, Warszawa 1999

G. Iggers, *Historiografia XX wieku. Przegląd kierunków badawczych*, Warszawa 2010

Lektury uzupełniające:

E. Domańska, *Historie niekonwencjonalne*, Poznań 2006.

Teoria wiedzy o przeszłości na tle współczesnej humanistyki, pod red. E. Domańskiej, Poznań 2010

K. Zamorski, *Dziwna rzeczywistość. Wprowadzenie do ontologii historii*, Kraków 2008

K. Pomian, *Historia. Nauka wobec pamięci*, Lublin 2006

Czas w kulturze, wybr. i oprac. A. Zajaczkowski. Warszawa 1988

M. Kurkowska-Budzan, *Historia zwykłych ludzi. Współczesna angielska historiografia dziejów społecznych*, Kraków 2003

T. Kuhn, *Struktura rewolucji naukowych*, Warszawa 2009

C. Geertz, *Interpretacja kultur. Wybrane eseje*, Kraków 2005

Rzeczy i ludzie. Humanistyka wobec materialności, red. J. Kowalewski, W. Piasek, M. Śliwa, Olsztyn 2008

E. Domańska, *Mikrohistorie. Spotkania w międzyświatach*, Poznań 2005

W. Wrzosek, *O myśleniu historycznym*, Bydgoszcz 2010

III. Dane wypełniane przez koordynatora sylabusu (tylko do dokumentacji)

Obciążenie DOKTORANTA pracą:

(całkowity nakład pracy doktoranta potrzebny do osiągnięcia efektów w godzinach oraz punktach ECTS (1 pkt ECTS odpowiada 25–30 godzin pracy doktoranta z udziałem nauczyciela oraz bez udziału nauczyciela))

<u>Forma aktywności doktoranta</u>	<u>Średnia liczba godzin pracy doktoranta</u>
Godziny kontaktowe wynikające z planu	30 godzin
Pozostałe godziny kontaktowe	3 godziny
Praca własna doktoranta	27 godzin
<u>Razem</u>	<u>60 godzin</u>

Podpis koordynatora sylabusu

M. Staniak

Podpis prowadzącego

M. Stasiak